

church and peace

Cirkularno pismo Church and Peace

Jubilarno izdanje 2009

Drage čitateljice i čitatelji,

približava se kraj za Church and Peace jubilarne godine u kojoj smo se mogli prisjećati 60 godina svjedočanstva za mir i ekumenski dijalog. Pozivajući na Međunarodnu konferenciju od 11. do 14. juna 2009. izrazili smo i jedno od temeljnih uvjerenja Church and Peace: "Kada kažemo: 'Uputi naše korake na put mira', ne želimo naglasiti da je mir nešto što posjedujemo ili činimo. To je prije svega Božji dar kojim nas On želi povesti svojim putevima. Mir nastaje kroz borbu, u kontemplaciji i kroz dugoročni angažman u svijetu. Mir je nastao kao plod osobnih i preobrazbi koje se događaju u zajedništvu s drugima."

Ovo cirkularno pismo se svojim najvećim dijelom bavi konferencijom u Bienenbergu u Švicarskoj. Tamo smo imali priliku prisjetiti se početaka koji sežu u 1949. godinu i koji su doveli do onoga što danas čini evropsku mrežu Church and Peace. U međuvremenu mrežu čini 50 grupa i isto toliko pojedinaca u 12 zemalja Evrope. Ona je postala mjesto refleksije i dijaloga, te katalizator zajedničkih projekata.

Šezdesetgodišnjicu postojanja smo proslavili s članovima i prijateljima iz cijele Evrope i bilo je to vrijeme susretanja i podsjećanja kroz razmjenu iskustava i proslave bogoslužja. Bilo je mjesta i za retrospektivni pogled i za razmišljanja o budućnosti mirovnog rada, za izlaganja „bivših“ volontera i članova Upravnog odbora, kao i za izvještaje sa naših okupljanja.

S najboljim željama na putu mira,

Marie-Noëlle von der Recke

Sadržaj

- 1 Uvod**
- 2 Novi Upravni odbor, novi članovi**
- 3 Deklaracija o obavezi zaštite**
- 5 Nova izdanja**
- 6 Historija Church and Peace**
- 12 Svjedočanstva**
- 25 Upravljam naše korake na putu mira**
- 30 Otvaranje jedne stanice na Putu mira**
- 31 Riječ predsjedavajućeg**

Članska skupština C&P je za period od predstojeće tri godine izabrala novi Upravni odbor i primila više novih članova.

Nova predsjednica je Antje Heider-Rottwilm, protestantska pastorica iz Hamburga. Antje je već 30 godina pri Laurentiuskonventu i bila je direktorica Odjela za Evropu Evangeličke Crkve u Njemačkoj. Sada vodi projekt "Brücke (Most) – ekumenski forum HafenCity" u Hamburgu, podržan od 18 kršćanskih crkava u gradu. Reizabrani su: švicarski menonit Bruno Sägesser kao zamjenik predsjedavajućeg; Brian Tracy, kveker iz Njemačke i Brigitte Mesdag, katolkinja i članica zajednice Arche Lanza del Vasto iz Francuske. Novoizabrani članovi Odbora su: Elisabeth Freise, individualni član Church and Peace, katolkinja, programska direktorica volonterskog programa za jugoistočnu Evropu pri Eirene; Janna Postma, menonitska pastorica iz Nizozemske, aktivna pri Međunarodnom savezu za pomirenje (IFOR); Branka Srnec, baptistkinja iz Srbije, angažirana pri humanitarnoj organizaciji Tabita iz Novog Sada; Hans Häselbarth, član IFORA i prijašnji duhovnik u evangeličkoj životnoj zajednici Selbitz; Ian Ring, svećenik Reformirane Crkve iz Engleske, član "Zajednice za pomirenje".

Ana i Otto Raffai podnose zahtijev za članstvom u Church and Peace

"Hleb života" iz Beograda je, nakon što je 2008. god. postao punopravni član Church and Peace, imao priliku sada se i uživo predstaviti. Još neke nove grupe i pojedinci su se priključili mreži: organizacija Tabita iz Novog Sada, koja od 1991. radi sa žrtvama rata i prije svega s manjinama; Ana i Otto Raffai iz Hrvatske, partneri Ekumenske službe Schalomdiakonat, koji širom jugoistočne Europe organiziraju seminare na temu prevazilaženja konflikata; Brigitte Wedderburn,

članica Reformirane Crkve iz Bavarske, dugogodišnja prijateljica Church and Peace; Harry Schram, menonit, predsjedavajući Eirene International (iz Nizozemske) i Terri Miller, menonitkinja, bivša suradnica iz Međunarodnog ureda Church and Peace .

Naši novi članovi znače rast i bogatstvo za mrežu koja je sada prerasla okvire Evropske unije i sve više simbolizira denominacijsku raznolikost mirotvorstva.

Church and Peace Deklaracija o konceptu „Obaveze zaštite“ (Responsibility to Protect - R2P)

Članovi Church and Peace su se tokom 2008.god. (1) bavili konceptom "Obaveze zaštite", a posebno stajalištem Ekumenskog saveza crkava (Porto Alegre 2006.). Kao rezultat ovih savjetovanja nastala je dolje navedena izjava, prihvaćena na Članskoj konferenciji 12.06.2009. u Bienenbergu:

1. Isus Krist je naš mir. "Isus je pretrpio svoju vlastitu nasilnu smrt nenasiljem i njegov put ostaje model koji kršćani slijede radi prevazilaženja nasilja." (2) Poziv na njegovo sljedbeništvo znači živjeti njegovo nenasilje. On je središte Crkve. Njegovo nenasilje navješćuje Kraljevstvo Božje u kojem vladaju mir i pravda.

Utemeljene na toj tradiciji sve su Crkve pozvane slijediti put nenasilja, put koji je Isus opisao u Propovjedi na Gori i koji je i sam slijedio.

2. Church and Peace potvrđuje nužnost solidarnosti s ljudima čiji životi su ugroženi i koji čeznu za sigurnošću i zaštitom.

3. Church and Peace cijeni napore Ujedinjenih naroda (OUN) i nekolicine regionalnih organizacija da ispune ovaj zadatak korištenjem preventivnih mjera prevazilaženja uzroka konflikata i koje nakon nasilnih sukoba nastoje podržati procese izgradnje i pomirenja.

Redakcijska grupa Deklaracije o obavezi zaštite

(1) Članska konferencija u Barchemu u maju 2008., Regionalna konferencija za englesko govorno područje u Ammerdown u julu 2008., Regionalna konferencija za njemačko govorno područje na Thomashofu u novembru 2008.

(2) Internacionalna ekumenska deklaracija o pravednom miru, prva radna verzija, broj 56.

4. Utemeljeno na našem razumijevanju Isusovog sljedbeništva i kršćanskog mirotvorstva, ne priznajemo onaj dio Koncepta R2P koji u svrhu zaštite ugroženih naroda dozvoljava korištenje vojnih sredstava. Čak i ako se vojne akcije drže "ultima ratio", to utječe na planiranje civilnih akcija u ranim fazama sukoba tako što se neprimjereno veliki dio sredstava potrebnih za civilnu pomoć potroši na vojna sredstva. Već sama raspoloživost vojnih sredstava pojačava uobičajeno mišljenje da je vojna intervencija neizbjegno rješenje.

5. Mi ostajemo pri našem odbijanju svake vrste primjene nasilja za ostvarenjem dobrih ciljeva, čak i kada je pod izgovorom "policijske sile". U sukobima o kojima je riječ u R2P polazi se od upotrebe oružja. To oružje bi ranilo ili ubilo bez razlike ne samo učesnike sukoba, nego i one koji su izvan sukoba, i njegovo korištenje nema ništa zajedničko s policijskim djelovanjem unutar državnih zakona.

6. Čak i u naizgled bezizlaznim situacijama u kojima nam se dok smo suočeni s dominirajućim nasiljem odgovor protunasiljem čini kao jedino moguće rješenje, ustrajavamo na nenasilju kao jedinom mogućem odgovoru svakom ljudskom biću. To je sredstvo koje nam kao nasljediteljima Kristovim u obilju stoji na raspolaganju. Zahtijevamo pojačani angažman OESSa (Organizacija za europsku sigurnost i suradnju) i odlučnu podršku nenasilnih akcija od strane države i Crkve prema primjerima Civilne mirovne službe, Kršćanskih mirovnih timova (CPT), Ekumenskog programa pratnje u Palestini i Izraelu (EAPPI), te Internacionalnih mirovnih brigada (PBI). Nasilje u svim svojim oblicima nikada ne može postići trajni mir u pravdi, a koji se može postići samo putem ljubavi prema bližnjemu i neprijatelju, na koje smo pozvani. Pozivamo sve Crkve da nam se pridruže u otporu i zavodu pronalaženja opravdanja za upotrebu smrtonosnog oružja - pa makar i kao "ultima ratio".

Hansuli Gerber, Koordinator Desetljeća za prevaziđanje nasilja, pozdravlja Church and Peace Deklaraciju o obavezi zaštite (R2P)

Jedan od vrhunaca Međunarodne konferencije u Bienenbergu je bilo predavanje Marie Biedrawe: "Sljedbeništvo, zajedništvo i nenasilje"

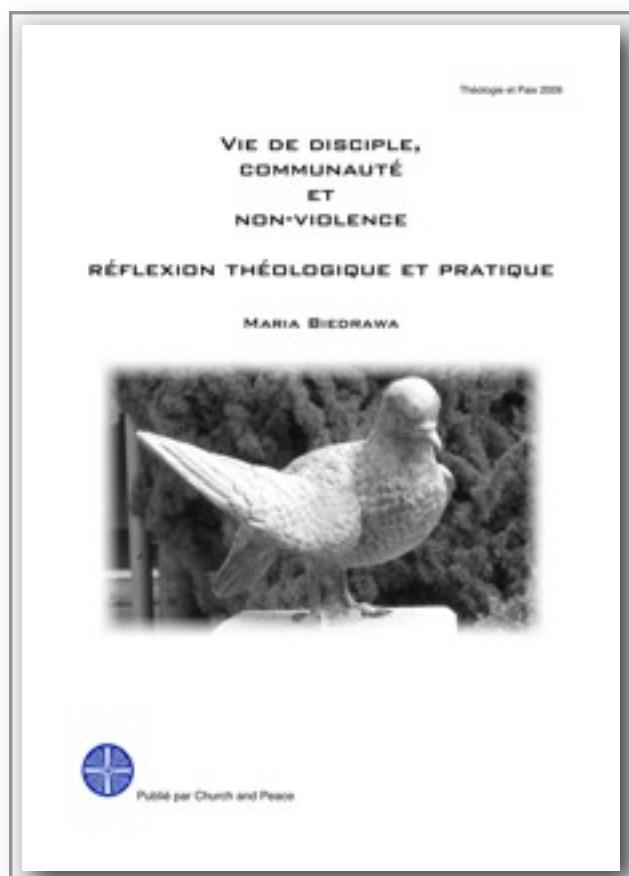
Maria Biedrawa je u svom predavanju pokazala da se život u sljedbeništvu Krista neposredno očituje u nenasilju, te da je takav jedan život kroz angažman u društvenim sukobima nedjeljivo povezan sa zajednicom koja ga podržava.

Maria Biedrawa

Utemeljeno na Pismu i svojim iskustvima u kršćanskim nenasilnim pokretima, prije svega u Africi, poziva nas da sagledamo puninu ovih triju dimenzija duboko duhovnog i odlučnog političkog angažmana. Njeno izlaganje prevazilazi okvire teorijske diskusije o pacifizmu i postavlja osnove za nenasilno djelovanje danas; koje se zasniva na globalnoj viziji djelovanja na strani žrtava nasilja i čiji značaj se ne može mjeriti uobičajenim mjerilima "efikasnosti".

Brošura (na 32 stranice, formata A5) u kojoj se nalazi ovo pažnje vrijedno predavanje se može nabaviti na bosanskom/hrvatskom/srpskom, njemačkom, francuskom i engleskom izdanju u uredu Church and Peace.

Međunarodna konferencija u Bienenbergu je bila povod da se prisjetimo historije Church and Peace. Terri Miller je napravila pregled najvažnijih događaja.

**1949. – 1968. Nastanak – Tradicionalne mirovne Crkve
Evropski komitet za nastavak: odgovor na katastrofu Drugog svjetskog rata**

1948. – Osnivanje Svjetskog savjeta Crkava (SSC) s jasnom porukom: "Rat je protiv Božje volje".

Sjeverno-američki Odbor za nastavak suradnje mirovnih Crkava se zalaže za stvaranje sličnog evropskog komiteta koji bi omogućio razvoj zajednice mirovnih Crkava i s njima stupio u teološku raspravu na temu rata i mira.

22 februar, 5.-7. maj i 2.-4. august 1949. – Na poziv Dr. M. Roberta Ziglera iz Crkve braće, održavaju se prvi sastanci u Ženevi, Présingeu und Heerewegenu. Britanski kvekeri i evropski članovi Međunarodnog saveza za pomirenje (IFOR) se pridružuju menonitima i Crkvi braće. Rođen je pokret koji će se kasnije nazvati Church and Peace.

1953- Odbor za nastavak suradnje je objavio deklaraciju "Mir je Božja volja".

15.-19. august 1955. - "Kristova vladavina nad Crkvom i državom (Puidoux I)"

Evropski Odbor za nastavak suradnje je suorganizator jednog od prvih teoloških dijaloga iz kojih se kasnije razvila serija tzv. "Puidoux-konferencija". Teolozi iz velikih i mirovnih Crkava raspravljali su o odnosu između ekleziologije i mirovne etike.

Jedna od prvih Puidoux-Konferencija

1957. – Suočeni s ratom u Alžиру, članovi francuskog IFORa André und Martha Tromcé i Generalni sekretar Svjetskog saveza Crkava Visser 't Hooft su pozvali na kršćansko posvećenje miru i nenasilju.

12. august 1957. - Osnivanje EIRENE – Međunarodne kršćanske mirovne službe, kako bi se teologija mira provela u praksi iskazivanjem solidarnosti s marginaliziranim i potlačenima.

2.-7. august 1960., Bièvres, Francuska – Po prvi puta u razmjeni mišljenja u Puidouxu učestvuju i teolozi iz istočne Evrope.

Juli 1965. – Za vrijeme Puidoux-konferencija se pojavljuju prve napetosti: Treba li dati podršku vojnim intervencijama kao zadnje preostalo sredstvo ili moramo nasilje kategorički odbiti? Posvećenost nenasilju kao pojedinac ili kao zajednica, odn. Crkva? Ova pitanja dodijeljena su na dalje razmatranje jednoj manjoj studijskoj komisiji.

1968. - 1975. "Eirene Studies i Liaison" – Kako izgleda mirovna Crkva?

1968. – Evropski odbor za nastavak suradnje tradicionalnih mirovnih Crkava biva preimenovan u "Eirene Studies and Liaison". Studije i razgovori koji slijede naglašavaju povezanost između teologije mira i nenasilnog svjedočanstva za mir. Klučno pitanje: Kakav oblik treba uzeti mirovna Crkva odn. zajednica?

1969. - Bienenberg, Švicarska – Kao reakcija na studenske nemire, "Eirene Studies and Liaison" organizira evropsku omladinsku konferenciju. Učesnici/-e se bave pitanjem mogućnosti "Trećeg puta" u svjetlu društvenih nepravdi kao alternative rezignaciji i nasilnoj revoluciji. Iz diskusije postaje jasno da Crkva mora biti konkretna zajednica u molitvi i akciji.

1973. – Menonitski teolog John Howard Yoder kao partnere za novi crkveno-mirovni dijalog u Evropi vidi religiozne životne zajednice i slične grupe unutar Crkvi.

John Howard Yoder

1975. - 1983. "Church and Peace" – U potrazi za tragovima i pokušajima ostvarenje crkveno-mirovnog postojanja.

Molitva u životnoj zajednici Arche - Lanza del Vasto

Juni 1975. - Malteserhof pokraj Bonna – Susreti u uredu "Eirene Studies and Liaison" rezultiraju nacrtom mreže tradicionalnih mirovnih Crkava, IFORA i grupa angažiranim na kršćanskom mirotvorstvu unutar velikih Crkava. Church and Peace postepeno poprima današnji oblik.

1976. - Dotadašnji sekretarijat "Eirene Studies and Liaison"

postaje Ured Church and Peacea. Njegovi zadaci su: nastavak teološke refleksije i dijaloga s etabliranim Crkvama, te razvoj modela za mirovna svjedočanstva.

Wilfried Warneck postaje koordinator Church and Peacea. On i njegova supruga Ruth kreću u obilazak grupe i zajednica za koje se prepostavlja da su zainteresirani za članstvo u mreži.

17.-20. Februar 1977. - U Bendorfu, Njemačka, organizira se prvi međunarodni susret Church and Peace. Unatoč očiglednih napetosti, učesnici/-e prepoznaju ono što ih povezuje i naglašavaju nužnost razmjene iskustava iz svog života kao Crkva mira, te uzajamnog poticanja.

29. Juni 1978. - Osnivačka skupština Church and Peace kao udruženja "pojedinih kršćana, crkvi i kršćanskih organizacija koje će se u svojim Crkvama zalagati za potvrđivanje i ostvarenje ideje da je svjedočanstvo za mir jedna od temeljnih odrednica Crkve Isusa Krista." (Statut iz 1978.)

August 1978. - Nacrt projekta "Stanice nade". Cilj je slanje timova sastavljenih od članova zajednica članica Church and Peace, kako bi na mjestima gdje je mir ugrožen, dali svjedočanstvo molitvom, nenasilnom akcijom i gostoprимstvom.

15. decembar 1980. - U Alkmaaru, Nizozemska, je nobelovac Adolfo Pérez Esquivel svečano otvorio "Raonik fond". Ovaj fond je trebao pojedincima i zajednicama "ponuditi mogućnost konkretne suradnje na nastojanjima da se sredstva i snage koje su se do tada koristile za vođenje ratova budu transformirane u instrumente aktivnog mirotvorstva."

1983. - 1990. Crkva mira i Koncilijarni proces

1983 – Rezolucija 6. zasjedanja Svjetskog saveza Crkava kojom se pokreće Koncilijarni proces za pravdu, mir i zaštitu stvorenja

Juni 1985. – Na njemačkom evangeličkom Crkvenom Susretu u Düsseldorfu, Church and Peace se zalaže za ideju svjetskog mirovnog koncila. Crkva se mora boriti protiv nepravde i kroz đakonske službe ponuditi iscijeljenje ozlijeda nanešenih nepravdom.

18.-22. juni 1986. - Braunfels, Njemačka – Prvi evropski Susret mirovnih Crkava je vitalno otjelovljenje euharistijske mirovne zajednice. Ovaj kongres još jednom naglašava centralni značaj aktivnog nenasilja i uspostavlja prve kontakte s kršćanima iz Istočnog bloka.

1986. - Stvorena je Mreža za post i molitvu.

15.-17. april 1988. – Sastanak članica mreže Church and Peace u Heverleeju u Belgiji donosi odluku da je stvaranje "Mirovne đakonske službe" prioritet mreže.

6.-12. avgust 1988. – Zajedno s IFORom, Pax Christi International i franjevačkim grupama koje se angažiraju na ideji pravde, mira i zaštite stvorenja, Church and Peace organizira "Europski ekumenski dijalog za pravdu, mir i zaštitu stvorenja" u Assisiju, Italija. Kontakti s rimo-katoličkim i pred-reformatorskim grupama (među njima s franjevcima i valdenzerima) dobijaju na intenzitetu.

Skupština mirovne Crkve Braunfels 1986.

15.-21. maj 1989. – Prvi Europski ekumenski susreti u Baselu. Kao osnova za pravo na manjinski votum mirovnih Crkava uzima se dokument formuliran na sastanku članica Church and Peace u aprilu 1989. Ovo nailazi na veliku podršku prisutnih delegata. Za vrijeme Susreta Church and Peace organizira tzv. "Kuću mira" ("Peace House").

1990. - 1999. Regionalizacija i Shalom-službe

Mart 1990. – Za vrijeme Svjetskog saziva Koncilijskog procesa u Seoulu, Church and Peace pokreće grupu koja se svakodnevno sastaje i razgovara na crkveno-mirovne teme. Završni dokument konferencije naglašava obavezu evanđeoskog aktivnog nenasilja za pravdu i oslobođenje. On poziva i na osnivanje jedne svjetske đakonske službe za mir.

'90te: Nastojanja za održanje kontakata i provedbu projekata na lokalnim i regionalnim nivoima dovode do djelomične regionalizacije mreže Church and Peace.

Jesen 1990. - U Straßburgu u Francuskoj se otvara regionalni ured.

12.-14. oktobar - U Leipzigu se održava prva međunarodna konferencija na teritoriju bivšeg Istočnog bloka. Uspostavlja se kontakt s mađarskim pokretom Bokor.

Mart 1992. - Church and Peace intenzivno učestvuje na uspostavi udruge "Ekumenska služba u Koncilijskom procesu", koja bi obučavala i podržavala "Shalom-đakone" i "-đakonice".

Dezembar 1992. - U Ženevi se otvara Kontaktni ured ekumenske službe za pravdu, mir i očuvanje stvorenja, nastale kao posljedica rada organizatora Asiškog sastanka 1988. godine. Ovaj ured pruža informacije o mogućnostima volonterskog angažmana i vodi popis kršćanskih volonterskih službi iz cijelog svijeta.

27.-30. april 1995. – Seminar s učesnicama i učesnicima iz jugoistočne Evrope i međunarodna konferencija u Pécelu, Mađarska, odražavaju rastuću povezanost s istokom i jugoistokom Evrope. Delegati s nedavno započetog Programa za prevazilaženje nasilja učestvuju u ovim susretima.

1997. - U Székesfehérváru, Mađarska otvara se Regionalni ured.

14.-16. mart 1997. – Evropske konzultacije mirovnih crkava u Wetzlaru u Njemačkoj sastavljaju Memorandum namijenjen delegatima predstojećih Drugih evropskih ekumenskih susreta.

23.-29. juni 1997. – Drugi Evropski ekumenski sureti u Grazu u Austriji. Church and Peace organizira "Peace House" zajedno s IFORom i Pax Christi International.

30. juni - 4. juli 1997. – Sastanak Konferencije evropskih crkava (CEC). Church and Peace pristupa CECu kao pridružena članica.

28.-30. maj 1999. – Petogodišnjica postojanja Church and Peace je u znaku NATO-bombardiranja Srbije i Crne Gore. U Deklaraciji iz Bienenberga se članovi iz mirovnih Crkava izjašnavaju za ekumenizam koji prakticira ljubav prema neprijatelju i stavlja se na stranu proganjениh.

**2000. - ... Crkveno-mirovno svjedočanstvo u
21. Stoljeću**

24-29 april 2001. - Na seminaru za mirovne radnike/ce iz jugoistočne Evrope, održanom uoči Međunarodne konferencije u Elspeetu u Nizozemskoj, postao je vidljiv nastanak regionalne mreže za tu regiju.

1.-4. maj 2003. - Prva međunarodna Church and Peace konferencija u jugoistočnoj Evropi na Evanđeoskom teološkom fakultetu u Osijeku

28. april - 1. maj 2005. - Na Međunarodnoj konferenciji u Selbitzu u Njemačkoj učesnice i učesnici s jugoistoka Evrope se odlučuju organizirati regionalnu konferenciju.

Bruno Bauchet, predsjedavajući od 2000. do 2006.

zajedničku poruku, a za vrijeme Trećih evropskih ekumenskih susreta u Sibiu, Rumunjska inicira raspravu na temu "Prava bezbjednost".

2008. - 2009. - Dvije regionalne konferencije i dvije članske skupštine raspravljuju o konceptu UN-a o "odgovornosti za zaštiru" (Responsibility to Protect – R2P), te o stavu Svjetskog saveza Crkava (SSC) zauzetom po tom pitanju. Deklaracija članske skupštine poslana je SSC-ju. Jedna međunarodna teološka radna grupa radi na formulaciji stajališta, imajući u vidu Međunarodni ekumenski mirovni saziv koji će obilježiti "Deceniju za prevazilaženje nasilja" i koji će se održati 2011.

20.-24. september 2006. - Church and Peace je suorganizator prve Regionalne interreligijske konferencije u jugoistočnoj Evropi na otoku Krku.

13.-17. juni 2007. - Međunarodna konferencija u Sjevernoj Irskoj u Corrymeela Community. Završni dokument obavezuje mirovne Crkve da se zalažu za pravu bezbjednost kroz ranjivost, te za pravdu na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

4.-8. september 2007. - Church and Peace zajedno s Koalicijom iz Assisija objavljuje

Tokom desetljeća mreži Church and Peace pridružilo se sve više i više grupa. Zajednica Communauté de Grandchamp je jedna od njih.

"Church and Peace je dio naše zajednice", rekla je jednom jedna sestra. Kako istinito!

Kada je Wilfried Warneck u jesen 1977. došau u Grandchamp da bi nam govorio o Church and Peace, nije mogao odabratи bolje vrijeme za posjet. Tri mjeseca kasnije sastajao se naš Savjet na teme "Nasilje mirotvoraca" i duha Propovjedi na gori. U to vrijeme smo bili zaokupljeni otkrivanjem evanđeoskog aktivnog nenasilja, nakon što smo bili veoma dirnuti porukom Général de Bollardiérea i, prije svega, riječima Jeana i Hildegard Goss-Mayr. Mislili smo da

je to način za produbljivanje odnosa u našoj zajednici i oplemenjivanje našeg poziva na pomirenje na „mjestima slomljennosti“ na kojima smo se nalazili, kako u Alžiru tako i u Izraelu. Kao pripremu za savjetovanje proučavali smo tada obje knjige profesora Yodera, a za vrijeme obroka čitali Thomasa Mertona.

*Molitva sa sestrama iz Grandchampa na proslavi
50-godišnjice Church and Peace 1999.*

hodočasnika u potrazi za saveznicima: odnosi s tradicionalnim mirovnim Crkvama trebali su pomoći velikim Crkvama da nastave kako su započele u Puidouxu. Bio je ubijeđen da su životne zajednice sa svojim životom u molitvi i zajedništvu posebno prikladne za taj zadatak. Iznenadio nas je i pridobio za svoju stvar kada je sestri Minke izjavio da je naša zajednica jedna mirovna zajednica! "Da, to želimo postati!", odgovorila mu je. Kako smo nakon njegovog poziva na suradnju još uopće mogli okljevati?

Tako smo od samog početka bili na putu s onima koji su trebali graditi Church and Peace. Jedna od naših sestara bila je član prvog vodstva.

U to vrijeme imali smo mnogo posjeta od ljudi angažiranih za nenasilje i u građanskim pokretima. Odlučujući je za nas bio boravak prof. Yodera. Govorio nam je velikoj raširenosti menonita po svijetu i to je za mnoge setre bilo pravo otkriće.

Onda nam je predložio razmjenu s Ekhartom, jednim menonitskim fakultetom u SAD. Tako su dvije sestre provele tamo jedan semestar pohađajući predavanja, a zauzvrat su kod nas u Grandchampu živjeli dvoje mladih menonita koji su se veoma zanimali za naš liturgijski i život u zajednici. Istovremeno je sestra Vreni

Wilfried je bio poput

bila u Londonu i u tamošnjem Menonitskom centru pronašla svoje mjesto. Tamo je uspostavila prijateljske veze s Alanom i Eleanor Kreider koji traju do danas...

Mnoge sestre iz nadolazećih generacija su profitirale od onoga što su naučile u Elkhartu. Zahvaljujući protokolima sestara koje su na godišnjim sastancima Church and Peace aktivno učestvovale, naša zajednica je mogla produbiti pitanja mira u Bibliji i njegovog djelovanja na naše živote. Angažirane smo zajedno s nekolicinom pokreta u mrežu koja je u potrazi za mirom, pravdom i zaštitom stvorenja. Tako se osnažujemo kroz molitvu i slavljenje s kršćanima iz drugih Crkava i kultura. Zahvaljujući Church and Peace mogli smo proširiti naš horizont prema sjeveru i istoku i do anglo-saksonskih zemalja. Dobro nam čini kada znamo da se nalazimo na zajedničkom putu evanđelja, svaka i svaki od nas sa svojim darovima. Naš doprinos kao zajednice se sastoји u tome da podržavamo i "nosimo" u molitvi ljudi koji se angažiraju, te da im nudimo mjesto za kontemplaciju i molitvu. Hildegard Goss-Mayr ima običaj reći onima koji su posvećeni molitvi: "Molite se i činite sve da ostanete informirani!"

Na mnoge sestre su kroz sve ove godine neke od konferencija ostavile veliki utisak. Npr. konferencija u Leipzigu koja se održavala baš u vrijeme pada Zida, ili konferencija u Osijeku. Zahvaljujući Church and Peace mogle smo učestvovati na velikim sakupljanjima u Baselu i Grazu, ili kao delegati zajednica članica Church and Peace na hodočašću mirovnih pokreta u Jeruzalem s Hildegard Goss-Mayr u vrijeme druge Intifade. Neke od nas su prisustvovale prvom velikom evropskom susretu mirovnih Crkava u Braunfelsu, kada smo tek godinu dana bile članice Church and Peace. Sestra Minke je tamo pročitala poruku „Kako zajednica postaje mirovna zajednica“. U to vrijeme smo otkrile koliko nasilja – ni ne primjećujući – možemo nositi u sebi kao posljedice povreda ili trauma iz naše osobne ili kolektivne prošlosti. To smo mogle otkriti zahvaljujući duhovnim i seminarima na temu nenasilja s Larry Millerom, pa s Josephom Pyronnetom koji je jedno vrijeme radio sa Simone Pacot, inicijatoricom Bethesda seminara koji se održavaju u Grandchampu; i drugima. Potreban nam je put unutarnjeg pomirenja, istinska evangelizacija našeg dubinskog, kako bismo postale mirotvorke. Tako smo došle na ideju da jedne s drugima razgovaramo o našoj prošlosti kao Njemice, Francuskinje, Nizozemke, Švicarkinje, i uz to Evropljanke, sestre iz Indonezije, iz Konga i onda da u podnožje križa stavimo sve što bi moglo otežati naše odnose.

Naš poziv da djelujemo i molimo se za pomirenje, za zajedništvo kršćana, na taj način je doživjelo produbljenje. Potraga za pomirenjem, jedinstvom i mirom u našem najdubljem „ja“ proširila se na istu takvu potragu među narodima, kulturama, kolonijalnim silama i kolonijama, bogatima i siromašnima... Naša pripadnost mreži Church and Peace ostaje važna za našu zajednicu čak i kada se ne možemo angažirati toliko kao prije. Danas osjećamo ogromnu zahvalnost za put koji smo prošli i za slijedeći susret u Bienenbergu, gdje ćemo proslaviti 60 godina avanture vjere!

Proslava 60. godišnjice Church and Peace ponudila je priliku da spontano kroz kratke intervjuje porazgovaramo s članovima, bivšim suradnicima i članovima Upravnog odbora. Prikazan je i video s Wilfridom Warneckom. U razgovoru je Wilfried Warneck naglasio akcente koje Church and Peace od 1949. slijedi u svojoj viziji. Nekolicina zapisanih priloga nalazi se na stranicama koje slijede.

*Vic Thiessen i Marie-Noëlle von der Recke
intervjuiraju bivše članove Uprave i suradnike*

Ruth i Wilfried Warneck

Drage prijateljice i prijatelji iz kruga Church and Peace, veoma mi teško pada da ne mogu doći u Bienenberg i prisustvovati proslavi 60-godišnjice Church and

Peace. Ja, Winfried, bolujem od Parkinsonove bolesti i preživio sam više moždanih udara, pa je liječnik mišljenja da se radi o prevelikom riziku kojeg ne želimo izazivati. Zato vam iz daljine šaljemo želje za zajedništvo pod vodstvom dobrog Duha Božjega, da saslušate i učite jedni od drugih, te da se obnavlja radost što nam Bog povjerava zadatak da budemo poslanici njegovog mira.

Wilfried Warneck

Veoma rado se sjećamo konferencije na Bienenbergu od prije 10 godina. Posebno smo pod utiskom "Bienenberške deklaracije", nastale pod utiskom događanja u bivšoj Jugoslaviji i koja je opisivala pet obilježja zajednice mira. Tamo navedena i lako pamtljiva obilježja Kristove zajednice mira čine nam se korisnom osnovom za vođenje ekumenskog dijaloga. U završnom poglavlju Deklaracije stoji: "Kao alternativna zajednica nastojimo biti društveni izraz Božjeg novog svijeta u kojem mogu uspijevati plodovi pravednosti, mira, milosti i istine. Pozivamo i druge da se pridruže našoj viziji i rade na njenom ostvarenju u svojim crkvenim i životnim zajednicama." Čini nam se da ovaj eshatološki cilj nedostaje u mnogim isповједnim tekstovima. Umjesto proročkog obećanja lako se događa da dobijemo upozorenje o nastojanjima u moralnosti.

Ruth Warneck

Možemo primijetiti posebitost da Isusov poziv na sljedbeništvo znači poziv na obavezujući zajednički život u zajednici. Etos mirovne Crkve je također i iskaz o strukturi grupe u kojoj se taj etos može ostvariti.

Uvjereni smo da Church and Peace treba nastaviti raditi u tome smjeru. Pri tome je trenutno praćenje zajednica članica jednako važno kao i preispitivanje iskustava stečenih u prošlosti.

Ute Wilmers

Ute Wilmers

Bila mi je velika radost dobrovoljno raditi za Church and Peace. Sve mi je bilo jednako važno i jednako lijepo: lijepiti poštanske marke, prevoditi tekstove, crtati mnoštvo stopala za natpis "Uputi naše korake na put mira", zajedno s Ruth Warneck ukrašavati prostoriju za sastanke cvijećem iz vlastitog vrta i odmjeravati kako bismo mogla postaviti stolice, osmisiliti karte s tekstrom za meditaciju i podijeliti ih svakome pojedinome, ili odlaziti na put za Church and Peace. Najbolje je bilo sakupljenje u Assisiju. Zajedno s Ruth Heinrichs sam bila zadužena za organizaciju smještaja mnogobrojnih učesnika. Bile smo doputovale nekoliko dana ranije i sjedile smo u jednoj prostoriji gdje smo sortirale prijave na kojima su pisale stvari poput znanja jezika, ima li učesnik/ca na raspolaganju auto ili ne, eventualne poteškoće pri kretanju i također posebne

želje. Osim toga su tu bila i uputstva iz Međunarodnog ureda, tko s kim i koja denominacija s kojom, koja grupa s kojom bi mogla biti u istoj sobi i na taj način se bolje upoznati. I onda iznenada, u posljednjem trenutku, odjave i zakašnjele prijave s posebnim željama i različitim znanjima jezika koji uopće nisu išli jedan s drugim. Potpuni kaos! „Od sada ne možemo raspravljati o svakoj sitnici“, rekla sam Ruth, „sada mora raditi jedna osoba i o svemu odlučiti intuitivno.“ Radila sam tri dana i tri noći u komadu, s dvosatnim pauzama za spavanje i kada bih ujutro rasporedila papire s prijavama po podu i napravila plan, stizala je nova pošta s novim prijavama i tako Jovo nanovo.

Ali bilo je lijepo!!! Kada bih se umorila, popela bih po mrklom mraku do jednog malog izvora na brdu i držala glavu pod mlazom hladne vode da bih se razbudila. To bi me preporodilo! Jednom je došao Dirk Heinrichs k meni u sobu, pogledao sa smješkom raspored koju sam na podu napravila od svih onih papira, čvrsto me zagrlio bez riječi i otišao. To me je također osnažilo.

Kasnijih godina sam sve više počela osjećati da u sebi nosim toliko toga neprerađenoga i da je mnogo nemira, te da ne mogu više pružati vjerodostojno svjedočanstvo mira, pa sam se odlučila krenuti na terapiju za iscijeljenje. Poslije toga sam odlučila da više ne ostajem raditi kod Church and Peace, nego da se obrazujem za dječju terapeutkinju i volonterski radim za Savez za zaštitu djece.

Pišući izvještaje, pomicala sam ponekad da bih istim rečenicama koje koristim da bih opisala svoj rad s djecom mogla opisati misiju Church and Peace. Danas sam baka koja se upravo raduje rođenju osmog unučeta. Sve je jednako važno. Sve ima svoje vrijeme.

André Gingrich

Od 1984. do 1987. sam radio u Međunarodnom uredu kao volontер Menonitskog centralnog komiteta (MCC). Iskustvo koje je imalo veliki utjecaj na mene.

Upravo sam bio završio koledž, bio sam mlad, daleko od kuće i zaokupljen pitanjima vjere i identiteta; pun ideja, idealizma i energije. Zahvalan sam za gostoprимstvo i strpljenje kojima su me prihvatili u uredu Church and Peace, u životnoj zajednici Laufdorf i šire u mreži.

Tih godina sam imao priliku blisko surađivati s Wilfriedom Warneckom. Njegovo bogato iskustvo i široka mreža poznanstava predstavljali su fascinantni izvor uvida u i priča o pozivu i svjedočanstvu Crkve kao Crkve mira. On mi je pomogao da postanem svjestan skrivenih darova i jakih strana skrivenih u mojoj menonitskoj tradiciji, koje nisam primjećivao ili su mi bile same po sebi razumljive.

Također mi je pomogao vidjeti i cijeniti da je Duh Božji u mnogim tradicijama i na mnogim mjestima djelovao i još djeluje. Otkrio sam koliko može biti korisno i obećavajuće kada "staračke" mirovne Crkve i nove, mlade mirovne zajednice njeguju prijateljstvo i razmjenjuju iskustva.

*André i Cathy Gingrich Stoner s djecom
Tobijem, Miriam, Matthewom i Martinom*

Sjećam se kako smo jednom sjedili s kandidatom koji se aplicirao za mjesto suradnika u našem timu. Razmijenili smo nekoliko riječi, kad Winfried upita kandidata koliko je obavezujuć za njega Isusov put mira. I slijedeće pitanje: Volite li Crkvu? Ovo pitanje nisam nikada zaboravio. U njemu se osjeća napetost koju bez sumnje osjećaju mnogi od nas. S jedne strane postoji čežnja da naša postojeća Crkva postane pouzdanija na putu Kristovog puta mira i solidarnosti sa siromašnima. S druge strane, duboko u sebi imamo pouzdanje da Bog u tim našim zajednicama sakupljenima oko Kristovog križa – koliko god nesavršene – uzima učešća u tok historije.

Ponekad promatrajući Crkvu osjetim nestrpljenje i nelagodnost, ali istovremeno i duboku zahvalnost zbog svjedočanstva koje pruža ta ista Crkva, koja je Tijelo Kristovo. Na bogoslužju pri mom rukopolaganju sam citirao Winfridovo pitanje i ono ostaje razlogom zašto već više od petnaest godina obavljam službu pastora.

Veliki dobitak za mene bile su mnogobrojne mogućnosti posjete životnim zajednicama (komunama) iz mreže Church and Peace i uspostavljanje prijateljskih odnosa s njima. Pamtim tjedan koji sam proveo u Wulfshagenerhüttenu, zatim ritualnog pranja nogu u okviru Velikog tjedna u Imshausenu – iskustvo koje mijenja život, nekoliko neobičnih dana s kršćanima iz istočnonjemačkog mirovnog pokreta, koje je neposredno pred pad Berlinskog zida organizirao Savez za pomirenje; posjete u Bammentalu i sastanke DMFK; zasjedanja Anglikanskog mirovnog komiteta i okupljanja Inicijative Shalom; klauzurnih okupljanja u Grandchampu; priliku da upoznam i čujem Hildegard Goss-Mayr; jedno okupljanje Eirene u Hunsrücku i mnoge druge susrete. Godišnja okupljanja i velike manifestacije poput Braunfelsa i Assisia pružali su priliku upoznavanja izuzetnih ljudi i spoznavanja bogatstva različitosti života mirovnih Crkava. Također i poznanstva s drugim volonterima traju još i danas.

Nakon godina provedenih u uredu Church and Peace, odmah sam nastavio službu u mreži Church and Peace, u jednoj ekumenskoj mirovnoj životnoj zajednici u Hunsrücku, radeći se zaposlenima u vojnoj službi SADA. Istovremeno se pojačao moj interes za postdiplomski studij teologije na visokoj školi Associated Mennonite Biblical Seminary. U svom radu kao misijski pastor u South Bendu (Indiana) sam se često prisjećao iskustava iz vremena kada sam radio u mreži Church and Peace. Koliko posebno značajna i korisna za mene su ova iskustva, primjetio sam kada sam prije nekoliko godina preuzeo dužnost direktora Odjela za međucrkvene odnose pri menonitsoj Crkvi u SAD.

Osjećam duboku zahvalnost za svakoga tko u okviru Church and Peace djeluje s punim predanjem, za komune i grupe koje bez zadrške nastavljaju potragu za životom u zajednici mira, te čak i Crkvu u svim njenim različitostima pozivaju na zajedničko življenje ovog poziva.

Sharon Erickson Nepstad

Još se živo sjećam svog prvog posjeta uredu Church and Peace u proljeće 1987. Tada sam bila već skoro godinu dana u zapadnoj Njemačkoj u okviru intermenonitskog trainee programa i kovala planove o povratku u SAD nekoliko tjedana kasnije. Kroz lanac neobjašnjivih slučajnosti susrela sam se s direktorom Menonitskog centralnog komiteta (MCC) za Evropu koji mi je stavio na srce da razmislim o mogućnosti zaposlenja pri Church and Peace. Kupio mi je voznu kartu i poslao me na razgovor s Wilfriedom Warneckom i Marie-Noëlle von der Recke. Kada sam nakon toga ponovo sjela u vlak, imala sam čudan osjećaj u želucu. Psihički sam bila potpuno pripremljena da se vratim kući u Ameriku, ali sam istovremeno znala da će se priključiti timu u Church and Peace. U to vrijeme nisam bila sigurna je li to doista ono što želim – na kraju krajeva, sa svojih dvadeset i dvije godine obavezati se na nešto što traje tri godine, izgledalo je kao veoma mnogo vremena. Ipak sam imala snažan utisak da je to ono što trebam učiniti. Instinktivna odluka je bila ispravna.

Za Church and Peace sam radila od 1987. do 1990. Kakvo je to samo vrijeme bilo! Kao reakcija na sve veće nadmetanje u naoružanju, mirovni pokret je rastao i ja sam dobila izvanrednu priliku da širom Evrope posjećujem grupe članice Church and Peace koje su se obavezale da će na ovaj problem odgovarati nenasilnim metodama. Od britanskih kvekera do talijanskih franjevaca – nikada ranije nisam se našla u tako bogatom, raznolikom i angažiranom društvu različitih religijskih tradicija. I onda, u jesen 1989. doživjeli smo nezaboravnu transformaciju Demokratske Republike Njemačke. Kada je pao Berlinski zid, znala sam: imam još mnogo toga učiti o nenasilju.

Stoga sam se po završetku službe prijavila na dodatni studij gdje sam mogla istraživati dinamiku protestnih pokreta i ulogu religije u društvenim promjenama. Uzela sam si u zadatak da istražujem međusobno djelovanje religije i nenasilnih društvenih pokreta, i to je postalo moj životni zadatak. Nakon doktorata iz sociologije započela sam na Sveučilištu Regis studij na temu mira i pravde.

Shari Erickson Nepstad s kćerkama Linneom i Malayom

Poslije sam predavala "Transformaciju konflikata i istraživanja mira" na Sveučilištu Duquesne i bila dekanica odsjeka za religijske studije na Sveučilištu Južni Maine. Ove godine sam gost profesor na Kroc institutu za međunarodno istraživanje mira pri Sveučilištu Notre Dame, te profesorica sociologije i direktorica Odsjeka za religijske studije pri Sveučilištu New Mexico. Napisala sam dvije knjige. U mojim naučnim radovima se nadam da mi nije pošlo za rukom samo dokumentirati važne društvene pokrete, nego pojasniti i načine na koje angažiranim građanima polazi za rukom prigušiti militarizam i stvarati mir.

Moja odluka da se obavežem na stvaranje mira dobila je na intenzitetu od kako sam usvojila dvije djevojčice iz Latinske Amerike, Linneu und Malayu. Salvadorsko i gvatemalsko naslijede moje djece podsjeća me na pustošenja koja je rat donio tolikim narodima i zemljama. Nadam se da će moja i sva djeca moći odrasti u svijetu koji je odbacio rat kao sredstvo rješavanja sukoba. Zahvalna sam za sve što Church and Peace čini u tom smislu, a posebno da sam i sama bila dio toga.

Doris Reymond-Ziegler

Otkrila sam Church and Peace u vrijeme dok sam bila u potrazi za mjestom gdje bih mogla poboljšati svoje znanje njemačkog. Kada sam dobila materijal s informacijama o Church and Peace, pomislila sam da se radi o nekoj karizmatičkoj sekti koja će mi posve ogaditi kršćanstvo. Kada sam stigla u Laufdorf, doživjela sam najveći šok u životu. Sve što su mi Wilfried Warneck i Marie-Noëlle von der Recke ispričali, protreslo me, štoviše, oduševilo. Ovdje su konačno bili angažirani, svijetu okrenuti kršćani za kakve sam prstala vjerovati da će ih ikada sresti. Evanđeosko nenasilje mi se odjednom pokazalo samo sebi razumljivim. Tako ostadol da bih više saznala i doprinijela ovoj sjajnoj mreži. U septembru 1987. sam boravila u životnoj zajednici u Wulfshagenerhüttenu s namjerom da usavršim jezik. Ova zajednica je veoma radikalna ne samo u odlukama koje donosi, nego i u vjeri koju ima u Boga, čak i svakodnevnim stvarima. Bila sam zapanjena i veoma dirnuta, pa čak i uplašena da bi angažman „na dalekom sjeveru“ mogao biti moj poziv! Ipak sam se vratila nazad u Laufdorf i započela s poslom: tajnički poslovi, prevođenje, održavanje korespondencije, pomoć pri organizaciji konferencija, s Marie-Noëlle kao mentoricom, koja me je svemu morala učiti, pa čak i francuskom pravopisu! U Laufdoru sam ostala 3 godine. Tri nevjerljivo bogate godine zahvaljujući timu u kojem sam radila i članovima Laurentius konventa. Putovala sam kao nikada prije u životu, diveći se tom trojezičnom svijetu i otkrivajući anabaptiste, kvekere, Crkvu braće i različite zajednice koje su pripadale mreži... Od mog boravka u Njemačkoj poznajem Međunarodni savez za pomirenje (IFOR); na njemačkom naučih moliti iznova; u Njemačkoj shvatih da bolje razumijem ženske nego muške teologe kada govore o teologiji i da nam je potrebno više teologinja. Ali onda: zašto ne ja???

Dorothée Reutenauer (članica Međunarodnog saveza za pomirenje) mi je stavila svoj stan na raspolaganje i tako sam mogla studirati teologiju u Straßburgu i

istovremeno raditi za Church and Peace. Onda sam upoznala svoga muža i s njim preselila u okolicu Montbéliarda. Tamo sam neko vrijeme radila kao referentica za biblijska pitanja, dok nisam odustala: odgajati dvoje živahne djece (na koju smo čekali dvije godine i koja su nam stigla s drugog kraja svijeta, te stoga imala puno pravo da zauzmu mnogo mjesta u našim životima), plus smo i suprug i ja radili kao pastori, bio je preveliki rizik za ravnotežu u obitelji.

Doris Reymond-Ziegler i Jean-Jacques Widmer,
bivši francuski volonteri u Međunarodnom uredu

Od 2005. radim u Kulturnom centru (Centre social et culturel) u Lureu. Sin mi često kaže da radim u profesiji koja uopće ne postoji! Uspostavljam kontakt s ljudima koji su usamljeni, koji su stranci, ili koji su suočeni s teškim socijalnim, obiteljskim ili osobnim poteškoćama. Ja sam nešto kao „svjetovna“ dušebrižnica. Susrećem ljudе kakve nikada nisam susretala dok sam radila na crkvenom poslu: ljudе s minimalnim primanjima, ilegalne migrante, useljenike, muslimane, ... U Lureu sam također član grupe koja se angažira oko intereligijskog dijaloga. Učim se pripovijedati i pisati bajke inspirirane biblijskim temama. Nastojim živjeti nenasilje i Kristovo evanđelje živjeti u svojoj radnoj i obiteljskoj svakodnevici, u mojoj crkvenoj zajednici, u mome gradu.

Susrećem ljudе kakve nikada nisam susretala dok sam radila na crkvenom poslu: ljudе s minimalnim primanjima, ilegalne migrante, useljenike, muslimane, ... U Lureu sam također član grupe koja se angažira oko intereligijskog dijaloga. Učim se pripovijedati i pisati bajke inspirirane biblijskim temama. Nastojim živjeti nenasilje i Kristovo evanđelje živjeti u svojoj radnoj i obiteljskoj svakodnevici, u mojoj crkvenoj zajednici, u mome gradu.

Zahvalna sam mreži Church and Peace za nemjerljivu otvorenost koju sam zahvaljujući njenoj ekumenskoj i internacionalnoj dimenziji dobila. Za njezin način da od Biblije i teologije ne stvaraju teorije ili dogme, nego praktični angažman, način života, zahtijev za osobne izbore svakodnevno i snagu u borbi protiv nepravdi. Sve to mi je podrška u životu i pri donošenju svakodnevnih odluka.

Christian Hohmann

Često se prisjećam proslave 50-godišnjice pokreta Church and Peace, a posebno dvije stvari koje me prate od početka: razgovor s kršćanima iz Beograda u sjeni NATO bombardovanja 1999. i poticajnog završnog bogoslužja i Večere gospodnje na zatvaranju simpozija u Bienenbergu.

Htio bih s vama podijeliti nekoliko iskustava koje sam stekao u vrijeme kada sam imao čast raditi za Church and Peace, koja me prate i koja su mi ohrabrenje u mojoj službi:

- U ljetu 2000. godine sam preuzeo poziciju referenta za ekumensku službu i obrazovanje odraslih u župi Koblenz. Ovdje su ljudi organizirali proteste protiv NATO bombardovanja 1999. I onda su tražili projekt koji bi trebao poslužiti kao most između ljudi u Srbiji i Njemačkoj. Sjetio sam se susreta s Jasminom Tošić iz "Hleba života" i predložio našoj grupi da uspostavimo kontakt s "Hlebom života".

Krajem septembra 2001. nas troje smo otišli u posjet "Hlebu života". Meni je to bilo prvi put u životu da sam posjetio ljudе u Srbiji. Još su bila vidljiva razaranja od NATO bombardovanja. Bio sam osjetio da su rane od njemačkih zločina iz Drugog svjetskog rata posebno duboko i bolno bile urezane u sjećanju mnogih. Srbiju sam doživio kao zemlju izoliranu od strane Evrope, ali i sklonu samoizolaciji. Nasuprot tome "Hleb života" koji pokušava otvoriti prozor prema vanjskom svijetu i biti mjestom gdje se susreću ljudi različitog porijekla, dijeleći jedni s drugima svoje životne priče i prepuštajući ih u Božje ruke. Ljudi koji su i sami izbjeglice pomažu drugima koji su izgubili dom (posebno Sinti i Roma) i moraju živjeti - bolje reći vegetirati - na rubu srpskog društva.

*Christian Hohmann i njegova
supruga Elsie Joy*

Kasnije nam je u Koblenz stigao uzvratni posjet: mlade kršćanke i kršćani, dodgojitelji(ce) iz Srbije. Posjeti na relaciji Koblenz – Beograd su postali redoviti i na taj način doživljavamo uzajamnu podršku.

- Druge važne teme – posebno nakon 11. septembra 2001. – dovele su do toga da iz javnosti polako iščezava sjećanje na rat i genocid u bivšoj Jugoslaviji, pa i na NATO rat. Ali nakon 11. septembra 2001. postalo je naročito značajno pitanje svjedočanstva Church and Peace za mir. Crkveni vođe ozbiljno shvaćaju svjedočanstvo mirovnih Crkava, a posebno je porasla svijest o „prima ratio“ nenasilne ili civilne prevencije i transformacije konflikata – posebno nakon iskustva NATO angažmana u Srbiji.

Ipak mi se čini da je svjedočanstvo i duhovnu praksu mirovne Crkve mnogo teže održati unutar struktura nacionalno organizirane Crkve nego u zajednicama, ekumenskim mrežama ili tradicionalnim mirovnim Crkvama.

Odlučujuće pitanje koje se postavlja svakome od nas, bez obzira u kojem crkvenom kontekstu živimo, glasi: jesmo li odraz evanđelja ili odraz društva u kojem živimo?

- Diskusija o ekumenskom zajedništvu pokazuje mi i slijedeće: Bogoslužje koje smo slavili na zatvaranju simpozija na Bienenbergu neću nikada zaboraviti. Bili smo kršćani iz različitih crkava, zajednica i zemalja, jedno blizu drugoga i nismo se morali raspravljati oko liturgijskih detalja. Duh Božji nam je omogućio da doživimo intenzivno zajedništvo s kroz kruh i vino prisutnim Kristom, pa je pitanje konfesionalnih i liturgijskih različitosti ostalo u drugom planu. To ne mogu zaboraviti. Također se dijelila i bol zbog rata i patnji ljudi u cijeloj bivšoj Jugoslaviji, s pouzdanjem da će nam Bog dati snagu svoga pomirenja i nadu u njegov mir - šalom.

- Od ljeta 2004. radim pri evangeličkoj Crkvi kao pastor za misiju, ekumenizam i crkvenu odgovornost. Ponekad okljevam predstavljati se tom titulom, jer ona opisuje zadatak koji je u svakodnevnoj praksi gotovo nemoguće ispuniti. Često primjećujem kako mi pri tome nedostaje zajedništvo i duh zajedništva iz Church and Peace. Zato mi dobro čini u različitim prilikama susresti i razgovarati s prijateljicama i prijateljima iz Church and Peace. Radujem se svake godine kada dobijem božićno pismo Laurentius konventa iz Laufdorfa. U iskustvima opisanim u tim pismima odražava se po mom mišljenju puno toga što znači svjedočanstvo mirovne Crkve u svakodnevnom životu:

Ne radi se o visoko postavljenim ciljevima, nego da se okrenemo Bogu i drugim ljudima, sa spoznajom da svi ljudi na svijetu ovise jedni o drugima i samo u zajedništvu mogu živjeti smislenim životom.

Svjedočanstvo mirovne Crkve ostaje izazovom zato što naše crkve – a često i mi sami – uvijek iznova upadamo u zamku da smo više odraz društva u kojem živimo nego evanđelja.

Ostajem povezan s vama u molitvi i sa srdačnim pozdravima.

Međunarodna konferencija nije se samo bavila prošlošću Church and Peace. Budućnost mirovnog rada je bila tema 12 višejezičnih radionica koje su omogućile predstavnicima organizacija, zajednica i različitih pokreta da uđu u dijalog.

Elisabeth Freise (Eirene) i Stefanie Bruckmeir (Ekumenske službe) predstavile su novosti u razvoju mirovnih službi i dijakonata. Maarten van der Werf (Kršćanski mirovni timovi, CPT) i Karin Laier (Ekumenski program pravnje u Palestini i Izraelu) su predstavili dva slična načina nenasilne intervencije. Ana Raffai (Rand, Hrvatska) i Marijana Ajzenkol (Centar za religiozni dijalog, Srbija) su izvijestile o ekumenskom mirovnom radu među vjernicima i s predstavnicima različitih vjerskih zajednica u jugoistočnoj Evropi. Paul Lansu (Pax Christi) je predstavio mirovno svjedočanstvo u međunarodnim institucijama u kojima je uključen i Pax Christi. Maria Biedrawa (IFOR i Arche Jean Vanier), Daniel Geiser-Oppliger (Menonitska konferencija, Švicarska) Matthias Hofer (MCC) su nam na primjeru Afrike i Iraka ukazali na izazove izvan Evrope. Hansuli Gerber (DOV) und fra Patrick Edou (UN-Dekada) su moderirali razgovor na temu dvije dekade koje se približavaju kraju:

"Dekade za prevazilaženje nasilja" Svjetskog saveza crkava i UN "Međunarodne dekade za kulturu mira i nenasilja za svu djecu svijeta".

Madeleine Bähler (Compax, Bienenberg) i Benoît Thiran (Sortir de la Violence) su predstavili dva modela treninga za nenasilno prevazilaženje konflikata, dok su nas Ulrike i Kim Comer (Darvell Community) upoznale s programom "Prekinuti spiralu nasilja" – za podizanje svijesti o transformaciji konflikata u školama, na sveučilištima i među vojnicima. "Koliko održiv i miro-tvoran može biti život u zajednici?", bilo je pitanje kojim se bavila grupa ljudi koji žive ili sanjaju o životu u životnoj zajednici, zajedno s Barbarom Ruthardt-Horn- eber (Dvorišna zajednica Guggenhau- sen), te Ulrike i Kim Comer koje su

predstavile Darvell Community (nekadašnji Bruderhof).

Ovako raznolika mirovna svjedočanstva ulijevaju nadu da bi iz razmjene iskustava mogli nastati novi oblici međusobne suradnje.

*Daniel Geiser razgovara
sa Angelom Schnepel*

Kim i Ulrike Comer

Konferencija u Bienenbergu je završila ekumenskim bogosluženjem. Propovijed Marie-Noëlle von der Recke bazirala se na temi cijelog susreta: Upravljam naše korake na putu mira (Lk 1:67-79)

San o ujedinjenoj Evropi razvijao se različito u različitim historijskim epohama. Napoleon ga je želio ostvariti vojnim osvajanjima. U sjećanju su ostali njegovo ime, njegove pobjede i njegovi porazi. Njegov san o ujedinjenoj Evropi završio je katastrofalno. Ali tko se još sjeća Francuza Jean Monneta i Roberta Schumanna? Oni su se zalagali za pomirenje s Njemačkom, bivšim neprijateljem, i uspostavljanje privredne suradnje među ravnopravnim partnerima. Savezni kancelar Konrad Adenauer razumio je ovu gestu i tako su dvije države koje su si često stajale suprotstavljene na ratištu, inicirale novu avanturu čiji je probitni cilj doprinos miru. Njihov horizont se širio i preko granica Evrope. U kolektivnom sjećanju su ovi političari gurnuti u zapečak. Upravo oni mirotvorci koji su došli na ideju ujedinjene Evrope, onakve kakvu je mi znamo.

Tko se još sjeća Zaharije, osim redovnika/monaha i redovnica/monahinja koji svakodnevno pjevaju njegove pjesme slavljenja? Tko još zna Ivana (Jovana) Krstitelja, osim Arche zajednice koja mu svake godine 21. juna organizira veliku proslavu? Ime njegove majke nose mnoge djevojčice i kraljice. A ipak je ostala gotovo nepoznata. To su ljudi koji su pali u zaborav. Ali ipak, u prvom poglavlju evanđelja po Luki, gdje se i nalazi tekst naše meditacije, dotičemo se onoga esencijalnog iz povijesti, one povijesti koja je povjesničarima i društvu općenito ostala nepoznata: to je povijest gledana iz ugla vjere.

Ovdje je i najmanji detalj od velike važnosti. Zaharijino ime ima značenje "Bog pamti", a ime njegove žene Elizabete koja je upravo dobila dijete, znači "Božje obećanje". Kao i kod drugih rođenja koja su se dogodila u odlučujućim trenucima povijesti izraelskog naroda, tako je i ovo rođenje posebno: Elizabeta je već u poodmaklim godinama i dijete neće nositi ime oca, kako je običaj, nego će se zvati Jehohanan (Ivan/Jovan), što znači "Bog je milost". Zaharija, koji je od trenutka najave djetetovog rođenja nijem, progovara ispunjen Duhom Božjim i slavi Gospoda stihovima koje danas znamo kao "Benedictus".

Ova crkvena himna počinje kao i svaka hebrejska molitva: Baruch atah Adonai, pa se nastavlja kao i svako proroštvo – u nekoliko rečenica su sabrani prošlost naroda izraelskog i neposredno predstojeći, za budućnost odlučujući događaji. Iako se u ovoj himni krećemo na prijelazu između prošlih i predstojećih vremena, najavljeni događaji su predstavljeni tako kao da su se već dogodili: Bog je posjetio, Bog je svoj narod otkupio! Zaharija predstavlja obećanje kao činjenicu koja se već dogodila. "Posjetiti" i "otkupiti" su dva izraza u prvom zavjetu za Božju intervenciju u njegovom narodu. On dolazi, da, on je već prisutan da bi promijenio tok njegovog postojanja.

Ono što treba doći prikazano je uvijeno, doslovno je riječ o „rogu spasenja“ (stih 69). Prevodioci izbjegavaju ovu neuobičajenu metaforu i prevode je kao "moćnog Gospoda" kojega zazivamo.

Istovremeni pogled na prošlost i budućnost je obilježje i slijedećih stihova: nadolazeće spasenje pokazuje da je Bog vjeran svojim obećanjima koje je dao značajnim ličnostima iz prošlosti Božjeg naroda.

Himna pominje skoro svakoga od njih: Davida, proroke, Oce i Abrahama, oca naroda, onoga koji je primio početno obećanje; oni su svi ovdje da naglase volju Božju koja je spasenje, izbavljenje. Svi oni svjedoče o Božjoj volji koja je iskupljenje i oslobođenje. Onda se obraća djetetu Ivanu, najavljujući njegovu ulogu prethodnika; on će ići ispred Boga pokazujući put oslobođenja. Još jednom kaže himna da je Bog posjetio svoj narod; njegova dobrota je početak svega što će pripravitelj puta najaviti; on kaže i što Bog želi za svoj narod: "upraviti korake na putu mira". Zadnja slika je scena izlazećeg Sunca, koje želi izvesti ljudе iz njihove tame i moći smrti. Jedan od posljednjih stihova u Malahiji, zadnjoj od knjiga proroka, iz koje citira da će doći dan „kada će izaći Sunce pravednosti i njegova krila će donijeti iscijeljenje“ (Mal 3:20).

Drage prijateljice i prijatelji, stigli smo do kraja naše proslave 60 godina svjedočanstva za mir i ekumenski dijalog. Jedna ovakva godišnjica daje nam za pravo da se vidimo kao dio povijesti. Ali to je neka druga povijest od one o kojoj se obično govori. Ona nema ništa zajedničko sa šezdeset godina postojanja NATO, osim istog poslijeratnog konteksta u kojem je sve počelo. Zaharijeva himna nam dozvoljava da bacimo jedan drugačiji pogled na prošlost: u kontekstu okupacije od strane strane sile, ekonomskog iskorištavanja od strane okupatora, kaže da je oslobođenje već stiglo i time nas dovodi bliže onima koje službena povijest i politika moćnika uništava i rado zaboravlja. On ne govori iz ugla osvajača, moćnika. On ne poziva na uspostavljanje protivničke sile, kako su to neki njegovi suvremenici željeli, nego govori iz ugla onih koji se ne mogu spasiti vlastitom snagom i sve očekuju od Boga.

Povijest koja nam je ispričana u "Benedictusu" nije povijest generala ni kraljeva, ali ni povijest onih koji ih ruše da bi postali poput njih. Historija koja nas ovdje ujedinjuje je paralelna historija, "povijest od dolje", povijest muškaraca i žena bez moći, ali koji duboko čeznu za ozdravljenjem jednog bolesnog svijeta.

Oni koji su prisustvovali proslavi 50-godišnjice Church and Peace, u vrijeme kada su na Srbiju padale NATO bombe, razumjeti će što mislim... Svatko od nas ima primjere za takvu historiju.

I sada na rastanku želim vam dati 3 pojma da ponesete sa sobom:

Bog je obećanje: U imenu "Elizabeta" je sažeta historija spasenja. Na pragu jedne nove etape u odnosu između Boga i njegovog naroda je obećanje Abrahamu i Ocima, odlučujuće i prenošeno dalje preko proroka. Mi ovdje sakupljeni smo samo grupica ljudi, ali predstavljamo grupe, zajednice koji obećanje Abrahamu i prorocima prihvaćaju kao osobno obećanje. U Luki 1 je najavljeno da je ispunjenje ovog obećanja dolaskom Mesije. To je obećanje života, ozdravljenja, iskupljenja, a ne obećanje moći ili pobjede. Ne radi se o tome da se unište neprijatelji Božjeg naroda, nego izbavljenje od njih. Sam Bog

se obavezuje donijeti oslobođenje za kojim narod uzdiše. Ova izvjesnost sadržana u Elizabetinom imenu morala bi nas u našim nastojanjima i našem angažmanu učiniti opuštenijima. Pri svemu što radimo, bilo u socijalnoj ili humanitarnoj službi, pri transformaciji konflikata, protestnim kampanjama, obrazovanju i kvalificiranju za mirovni rad, uvijek smo pozvani točiniti u znaku obećanja, jer Bog je taj koji oblikuje povijest. Radi se o njegovom projektu, projektu života, a ne smrti.

Bog pamti: Zaharijino ime je također slikoviti i skoro se stapa s imenom Elizabetinim. Ono podsjeća na Božju vjernost u kontekstu u kojem ljudi nisu imali mnogo razloga u nju vjerovati. Mi također živimo u tamnom vremenu: pritišće nas Božja šutnja, očaj se širi kroz sve segmente društva, nasilje postaje svakodnevna banalnost, posljedice ljudske pohlepe postale su očigledne i onima koji su je prije negirali. I danas, kao i tada, važno je znati da je Bog vjeran, da nas ne zaboravlja. Vječni Bog pamti. U tom svjetlu nam se Benedictus usuđuje govoriti o dolasku Mesije, da je Bog posjetio svoj narod i otkupio ga, kao da se to već dogodilo. Božje pamćenje otvara perspektivu budućnosti i zna da možemo napredovati u nadi.

Za vrijeme bogosluženja

Možemo biti zadržani Božjim pamćenjem, jer je nevjerljivo selektivno: ovdje nigdje ne možemo naći aluzije na poraze i nevjeru Njegovog naroda. Ono što on pamti je savez na koji se obavezao svome narodu. U našim zajednicama i pokretima, u našim obiteljima, doživjeli smo krize i lomove. Ako iskreno pogledamo unazad, ne možemo previdjeti slabosti, sukobe, rastave, razočaranja. Ako je budućnost moguća, onda to nije zato što smo mi posebni ljudi koji su ubjedjeni da je nenasilje esencijalni dio evanđelja i da bi sve bilo bolje kada bi svi bili i mislili isto kao mi. Ne, budućnost je moguća zato se naš Bog sjeća, zato što ostaje vjeran svojim obećanjima. Svjesni smo svoje nevjere i ne možemo ništa drugo nego moliti Boga da nam pomogne u našoj vjernosti.

Rad za mir, obaveza da živimo kao zajednica mira, to su zadaci koji traže izdržljivost i veliku dozu tvrdoglavosti, kao i sposobnost da se nakon poraza ustane. Bog pamti. On je vjeran, želi nam dati neophodnu izdržljivost da ne bismo odustali kada ne vidimo rezultate kojima smo se nadali.

Bog je milostiv / Bog je dokazao milosrđe / Bog prašta

Ekumensko slavlje na kraju Međunarodne konferencije

Ivan/Jovan, prethodnik Mesijin, nosi u svome imenu sve što će se ostvariti u osobi i djelovanju Isusovom: ljubav i milost Božju, njegovo milosrđe, njegovo oproštenje. Ovdje pronalazimo objašnjenje tajne Božjeg pamćenja koje nas je prije nekoliko trenutaka zaintrigiralo. Nova budućnost se može predvidjeti zato što je Bog vjeran sebi i svome savezu. Ta vjernost se sastoji u tome da on odustaje od kazne i insistiranja da dobije što mu pripada tamo gdje ljudi svoje obaveze nisu ispunili. Povijest vjere ima dinamiku koja se opire ljudskoj logici; logici koja funkcionira po jednostavnoj i predvidivoj shemi: osveta, represija protivnika, ali i potiskivanje zločina koje je počinila vlastita strana, odbijanje pokajanja. Genocid nad Armencima, Shoah, strahote počinjene u Ruandi i na Balkanu, desetkovana sela i gradovi i trajne traume čitavih naroda. Ne radi se o tome da se zaboravi, da se pravimo kao da se ništa nije dogodilo. Štoviše, mora se raditi na pronalaženju istine i na sjećanju, da se ne bi ponovilo.

Što se događa kada Bog opršta? Naš tekst korist riječ koja ima značenje: ostaviti, pustiti da ode, napustiti, otpustiti. Radi se o omiljenom motivu u evanđelju po Luki, gdje se ne radi samo o psihičkom ili duhovnom olakšanju

kako bi se stalo na kraj mojoj osobnoj krivnji, nego se misli na Jubilarnu godinu u kojoj se svi dugovi otpuštaju i svaki čovjek dobija priliku za novi početak (Luka 4). Tako izgleda put iscjeljenja, put spasenja. Isusova služba, njegova smrt i uskrsnuće pokazuju što to konkretno znači. Ovdje se radi o jednostranoj objavi mira, poklonu bez da se išta zauzvrat očekuje. Poklanja nam se da bismo mi od toga živjeli i dijelili jedni s drugima. Horizont Ivanove/Jovanove službe "da bi upravili naše korake na putu mira" je naša misija, naš plan puta: mir nije nekakvo stanje harmonije, neki ideal, ne, to je put na kojemu trebamo "pred Bogom hoditi".

Naši prijatelji iz jugositočne Evrope koji sada već 20 godina rade na obnovi svoje regije, na vidanju rana, na novim međuljudskim odnosima, oni poznaju sve prepreke koje otežavaju ovaj put. Na zapadu Evrope gdje ruševine proteklih ratova više nisu vidljive prostim okom, izazovi nisu ništa manji: porast netrpeljivosti prema strancima i hotimično nasilje, povratak aveti fašizma ili o pravdavanje vojnih intervencija čiji ekonomski razlozi se više gotovo ni ne prikrivaju. Ima mnogo toga za učiniti! Stoga možemo ove riječi iskoristiti kao molitvu: "Upravljam naše korake na putu mira". Na nama je da krenemo, a Bogu prepustamo da upravlja našim hodom.

Završni blagoslov

Bog je obećanje, Bog je pamćenje, Bog je dobrota.

Naša konferencija se bliži kraju, idemo svatko svojim putem, a ipak ostajemo povezani kroz ova tri ubjeđenja i zajedničku molitvu: „i upravljam naše korake na putu mira“. Vjerojatno će Napoleon i dalje biti mnogima fascinant, a Jean Monnet, Zaharija, Elizabeta i Ivan Krstitelj neće iščeznuti u kolektivnom zaboravu. Hajdemo i dalje nastaviti živjeti drugu povijest kao raštrkan i krhak narod, historiju Božjeg milosrđa. Hajdemo se uvijek iznova sakupljati i tako zajednički napajati snagom za dalji put.

Amen

Već niz godina postoji na Bienenbergu "Staza mira". Proslava 60-godišnjice Church and Peace je bila dobra prilika da svečano otvorimo novu stanicu. Nizozemski umjetnik Jan Piet van den Berg je poklonio jedan od svojih radova Bienenbergu za Stazu mira. Evo što je o tome napisao:

*Bruno Sägesser otkriva rad
Jan Piet van den Berga*

"Osjećam se kao da se nalazimo kod nekog spomenika. Sjećamo se svih koji su ubijeni u ratovima i djelima nasilja. S naše strane postoji samo jedan odgovor: da živimo u ljubavi i ljubav učvršćujemo. Stoga trebamo knjige načinjene od ljubavi u kojima su opisana naša iskustva o tome kako ljubav djeluje. Hajdemo živjeti jedni s drugima u ljubavi. Ostavimo mrtve mrtvima. Hajdemo se obratiti jedni drugima i pronaći hrabrosti da nastavimo zajedno."

Naš sastanak je završio ovim rječima koje su otpjevane.

Na kraju ekumenske službe smo krenuli prema novoj stanci Staze mira. Bruno Sägesser, član Upravnog odbora Church and Peace, predao je skulpturu Claudeu Baecheru od Bienenberga. Djelo je kompozicija sačinjena od kamenja iz različitih dijelova Evrope. Kamenje simbolizira knjige poduprte držaćima, poslagane u polici. Kamenje predstavlja ljubav, a knjige su o ljubavi.

*Učesnici promatraju rad
Jan Piet van den Berga (drugi s lijeva)*

Drage prijateljice i prijatelji,

velika mi je radost obratiti vam se ovim pismom kao nova predsjedavajuća. 60 godina Church and Peace – znači puninu impresivnih priča i impresivne historije i veliku obavezu za budućnost. Prethodne stranice to dokumentiraju u obliku fascinantnih sjećanja, slika, imena. Koliki ljudi iz mreže Church and Peace na koliko mjesta su tokom proteklih desetljeća u svom svakodnevnom životu pružali uvjerljivo osobno svjedočanstvo za nenasilni život Isusa Krista! U kolikim zajednicama se svakodnevno živi ova ljubav kroz molitvu i rad, kroz angažman za grupu i u konfliktnim oblastima u društvu! Kakva dragocjenost koju treba dijeliti i umnožavati!

Što me veže za ovu priču? Moj muž Martin i ja smo kao mlada obitelj zajedno s drugima prije 30 godina osnovali kućnu zajednicu Laurentius konvent i tu živjeli preko 20 godina. Važan motiv pri ulasku u konvent je za nas bila čežnja da u praksi živimo pravdu, mir i očuvanje stvorenja kroz dijeljenje duhovnosti, svakodnevni život i angažman. Ruth i Wilfried Warneck, suosnivači Laurentius konventa i živi svjedoci povijesti Church and Peace, bili su i jesu za nas ubjedljivi i ohrabrujući primjer u svojoj osobnoj pobožnosti, političkoj jasnoći i raspoloživosti za obavezuće svjedočanstvo za mir. Također i osnivanje „Dijakonata za mir“, koji je pronašao svoje mjesto u zajednici Wethen Laurentius konventa, bio je za mene konkretan prilog izrastao iz ove posvećenosti i jasnih političkih opredjeljenja.

Kao dio zajednice Laurentius konventa nastojala sam u svom radu kao evangelička pastorica zajednice studenata u Paderbornu, pri "Ekumenskoj dekadi – Crkve u solidarnosti sa ženama" i zadnjih 11 godina kao direktorica Odjela za Evropu Evangeličke Crkve u Njemačkoj, živjeti duhovne i političke posljedice Isusovog imperativa mira. Moja funkcija pri Evangeličkoj Crkvi u Njemačkoj uključivala je između ostalog dijalog s drugim Crkvama u Evropi, intenzivni angažman pri Konferenciji evropskih Crkava i suradnju na izradi Charta Oecumenica. Bilo mi je važno crkvama, nevladinim organizacijama, mladima i starima omogućiti pomak u smjeru pomirenja na području bivše Jugoslavije. Također mi je bilo važno održati dijalog s evropskim institucijama.

Sada radim opet „u bazi“, u jednom ekumenskom projektu koji su nama kao grupi oko Laurentius konventa povjerile crkve iz Hamburga. Mirovni rad i angažman za Evropu su za mene i dalje – čak i ovdje u Hamburgu – nezaobilazna tema.

Evropska politika sigurnosti i obrane je veliki izazov za Church and Peace. Crkve se pita za mišljenje i naš prilog, dijalog sa Crkvama je važan. Radi se o tome da osnažimo mrežu na istoku i zapadu, na sjeveru i na jugu, možda čak i dalje, da se uzajamno podržavamo kroz molitvu i dijalog, da učinimo vidljivima naše sposobnosti, kako bismo učinili vidljivijom mogućnost dijaloga i političnost nenasilnog puta kroz Kristovo sljedbeništvo. Na taj način omogućavamo duhu evanđelja da živi u svijetu!

Radujem se izazovima zajedno s prijateljima i prijateljicama iz novoizabranog Upravnog odbora, s Marie-Noëlle von der Recke, Helgom Amelung und Martinom Schulerom u Međunarodnom uredu i sa svima koji su Church and Peace gradili i nose. Radujem se intenzivnjem i dubljim poznanstvima i plodonosnim razgovorima.

Ali sada, na kraju ovog cirkularnog pisma, moram reći i ovo:

Church and Peace može ispuniti obavezu prema budućnosti, prema svima nama članovima, Crkvama, nenasilju u Evropi samo onda ako pojedinci, grupe, zajednice i crkve za to osiguraju financijsku osnovu.

A financijske mogućnosti su toliko ograničene da je svaki novčani prilog dobro došao. Stoga vas ljubazno molim za priloge, za potporu, kako bi Church and Peace i dalje opstao i mogao djelovati.

Stoga je Vaš prilog neizbježan! Naka ga Bog blagoslovi!

Ovaj tjedan opet imamo privilegiju otvoriti se čudu rođenja Sina Božjega. Bog je postao čovjekom, djetetom, nježnim i stoga ovisnim o čudu ljubavi. Čudo koje razriješava sve naše predodžbe i očekivanja od Boga. Čudo koje nam dozvoljava da osjetimo Božju nježnost i ljubav.

Želim vam blagoslovljeno vrijeme iščekivanja!

Vaša Antje Heider-Rottwilm

Impresum

Church and Peace je evropska udruga tradicionalnih mirovnih Crkava, mirovno orijentiranih crkvenih zajednica, životnih zajednica i mirovnih službi.

Redakcija: Međunarodni ured Church and Peace

Prijevodi: Silvia von Verschuer, Elaine Griffiths, Wilfried Warneck, Martin Schuler, Duška Borovac-Knabe

Međunarodni ured: Ringstraße 14, D - 35641 Schöffengrund, Njemačka

Tel: +49 6445 5588, Fax: +49 6445 5070,

IntlOffice@church-and-peace.org www.church-and-peace.org

Spenden / Donations / Dons / Donacije:

- TRANSAKCIJE U EVRIMA / BANK TRANSFER / VIREMENT: Church and Peace e.V.,
Kto-Nr: 7361 9602, Volksbank Mittelhessen, BLZ: 513 900 00
IBAN: DE69513900000073619602, BIC / Swift: VBMHDE5F
- ŠVICARSKA / SCHWEIZ / SUISSE: CEC, 2608 Courtelary, Konto/compte : 30-38150-4,
BIC/SWIFT: RBAB CH 22240, IBAN: CH44 0624 0016 1072 4100 9
- CHEQUES EN EUROS à l'ordre de Louis Joly, CCP Strasbourg, 2 778 43 N
- Send STERLING CHEQUES made out to "Church and Peace" to Gerald Drewett,
20 The Drive, Hertford SG14 3DF, UK